



Любен Каравелов

Българо-гръцкото
споразумение е почти
невъзможно

Сирският дописник на „Глас црногорца“ ни уверява, че гърците ще да се облагоразумят и че турските золумкяри няма да достигнат до своите цели. „Благоразумните хора са се убедили вече, че общото нещастие на сичките християни, които населяват Балканският полуостров, се заключава в тяхното споразумение и в тяхното братско съединение – говори той. – Време е вече да оставиме настрана нашите безполезни препирни и да отмъстим на нашите неприятели за онова унижение, до което ни е довела тяхната свирепост. От празните мечти на елинските патриоти няма да произлезе никакво добро. Хайде да напуснем своите фантазии и своите безполезни глупости и да прегърнеме онова, което е в състояние да ни спаси.

Нашето спасение се заключава в нашето общо възстание и в нашата взаимна помощ. Само Турция е наш неприятел. Ни едно християнско племе не може да бъде приятел на главорезите. Ако и едната, и другата народности (т.е. гръко-славяните) търпят турските несправедливости, то и въстанието им трябва бъде общо.“

Ние посрещаме с голяма радост и с искрено участие думите на нашият брат черногорец; но питане е съществуват ли в Гърция такива здрави умове и такива безпристрастни мозъци, които са необходими за осъществяването на християнските обязанности на Балканският полуостров? Ако вестниците са огледало на общественото мнение у тоя или у оня народ, то ние трябва да се съзнаеме, че гърците са отишли твърде далече (разбира се, че в глупостта) и че славяно-гръцкото неспоразумение става из ден на ден по-невъзможно и по-немислимо.

Даже и най-умерените гръцки вестници дъхат с голяма злоба против славянските племена и против братското съединение на ония нещастни християни, които населяват Балканският полуостров. А каква е причината? Причината е твърде ясна. Секи вече знае, че на Балканският полуостров само по градовете живеят не повече от сто хиляди гърка, които се приготвяват да владеят и които се напипат из сичките си жили да върнат своите стари гръцки исторически права, т.е. да възобновят блаженопочившата Византийска империя и да поробят няколко милиона славяни. Но може ли, кажете ни, каквато и да е империя да просъществува без народ? – За това маловажно дело гърците не щат ни да мислят.

Тракия и Македония са принадлежали някога си на гърците, т.е. на ромеите или на римляните, а гърците са наследници на сяка усопша душа и на сяка мъртва и неподвижна гнилост. Какво искате повече? В това отношение нашите братия ромео-гърци приличат като две капки вода на ония стари деца (на маджарите), които ни разказват, че историята

принадлежи не на народите, а на земята. Но да разясниме това дело малко по-пространно.

Ние сме уверени, че даже и самите гърци би умрели от смях, ако би чули една заран, че великобританските евреи са изявили желание да основат в Англия еврейско царство и да станат управители и повелители на трите народа, които съставляват това господарство. Секи вече знае, че Великобритания в това отношение прилича твърде много ка Балканският полуостров. Както по градовете на това господарство съществуват няколко хиляди евреи, така също и в Турция по градовете живеят няколко хиляди гърка, които се занимават изключително с търговия.

Нашите читатели знаят вече, че в Скопската епархия, която ромео-гърците и до днес още наричат елинска провинция, по думите на самата правителствена комисия, която беше назначена да узнае на коя народност принадлежи населението – числото на гърците не преминува цифрата сто. Ако турското правителство да би било по-добросовестно и ако да би изпълнило своите обязанности, както трябва и по другите епархии, то би се получили същите резултати. Даже и самото правителство – което в последното време е станало твърде внимателно към гърците, т.е. което има интерес да поддържа гръцките интереси в Македония – се е уплашило от многочисленото славянско население, което пред очите на турците не е нищо друго освен сбирщина от различни московски братия и съюзници.

Из Цариград ни явяват, че правителството е заповядало вече на своята комисия да прекрати своите изследования, защото обстоятелствата го накарват да предприеме в гръко-българските дела съвсем други мери. А от какъв източник произхождат тия обстоятелства? Ако турското правителство да не би имало интересът да поддържа гръко-българските раздори, то тия обстоятелства никога не би се появили. Да видиме сега какво работят и какво мислят самите гърци. Гърците са твърдо уверени, че турското съществуване в Европа е за тях необходимо до онова време, дорде се не укрепил гръцката народност в Тракия и Македония, т.е. дорде панелинската пропаганда не свърши сичките свои предначертания. Разбира се, че за благоразумните хора тия *чисто гръцки* принципи са безобразно смешни.

Ако гръцката пропаганда да не е могла да извърши своите планове в продължението на последните две столетия, когато гръцките фанариоти имаха в ръцете си огромни средства и когато славянските народности дремеха в голямо невежество, то за съвременните голаци не трябва и да се говори. Самите факти ни доказват, че днешните панелински

пропаганди произвеждат между своите слушатели не почитание и не уважение, а дълбока ненавист и отчаяно презрение. Днешното турско-гръцко приятелство усили още повече тая ненавист и това презрение. Кой е крив?

Ако гърците да би били умни хора, то тия би залегнали за благосътоянieto на своята малка земица и не би харчили такива громадни суми за различни безцелни пропаганди и за сякакви безумия. Но и безумието има свои граждански права. Ако да не би съществувало на тоя свят безумие, то гърците не би били вече гърци и човечеството не би робувало на различни деспоти. И така, българо-гръцкото споразумение е станало почти невъзможно. Българите имат дело с различни фантасти, с безумни фанфарони и с празни глави, които не земат от дума, които не слушат здравият разум и които презират сяка една истина.

В последното време почти сичките гърци (даже и самите Христови апостоли) са станали турски шпиони, които се стараят да открият някакви си измислени от тях самите руски пропаганди, сякакви панславистически апостоли, различни бунтовнически комитети и всевъзможни сръбски агенти. Сяко българско волнение против гръцкото духовенство се счита от гръцките паликариета за бунт против турското правителство; а сяко българско народно стремление се приемава за последствие от сръбските бунтовници. Подобни заключения вие ще да срещнете даже и в най-безпристрастните гръцки вестници.

Триестанският вестник „Имера“, който се счита за най-безпристрастен, за най-космополитически и за най-човеколюбив гръцки орган, говореше преди малко време, че турското правителство е обязано да отваря очите си и да даде край на руските панславистически пропаганди и на сръбските революционни „безобразия“, които в последното време са пустили дълбоки корени по Балканският полуостров и които ще да причинят на империята голямо поражение.

А цариградските ефимериди? – За тия ефимериди и за техните християно-православни разсъждения не трябва и да говори човек. Ако великият бакалин х. Ставри е щял насмалко да стане жертва на руските панслависти, то под сяка балканска шумка трябва да се потая по някой казак! Другояче се не може. Тряба да кажеме и това, че по мнението на великите гръцки патриоти сичките български учители, писатели, богати търговци, по-развити хора и пр., и пр. са руски агенти. Разбира се, че турското шантаво правителство отчасти слуша гръцките съвети и тегли белята към своята собствена глава.

Кажете ни сега, молиме ви се, могат ли българите да дойдат до

каквото и да е споразумение с подобни будали? Но нашият брат черногорец говори, че южните славяни се не боят от заешки юнаци и че тяхното самосъзнание е предтеча за тяхното освобождение. Това казваме и ние. Ако гърците не послушат гласът на истината, то ние не сме им криви. Който е приятел на турците, той не може да бъде наш брат и съюзник. Тряба да кажеме и това, че времето приближава вече. Тежко на безумните!

Независимост, г. IV, бр. 11, 29 декември 1873 г.

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Христо Ценов

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/7376>]